

Vlaams
Parlement

ingediend op **438** (2019-2020) – Nr. 2
16 oktober 2020 (2020-2021)

Verslag

namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en
Armoedebestrijding
uitgebracht door Tine van der Vloet

over het ontwerp van decreet

houdende de instemming
met het samenwerkingsakkoord van 18 februari 2020
tot wijziging van het samenwerkingsakkoord
van 12 december 2005 tussen de Federale Staat,
de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap,
de Duitstalige Gemeenschap
en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie
inzake de tenuitvoerlegging van de wet
van 24 april 2003 tot hervorming van de adoptie

Samenstelling van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding:

Voorzitter: Stefaan Sintobin.

Vaste leden:

Koen Daniëls, Lorin Parys, Elke Sleurs, Tine van der Vloet, Katja Verheyen;

Immanuel De Reuse, Stefaan Sintobin, Suzy Wouters;

Maike De Rudder, Katrien Schryvers;

Freya Saeys, Maurits Vande Reyde;

Ann De Martelaer, Celia Groothedde;

Freya Van den Bossche.

Plaatsvervangers:

Allessia Claes, Piet De Bruyn, Freya Perdaens, Sarah Smeyers, Annabel Tavernier;

Yves Buysse, Ilse Malfroot, Frieda Verougstraete-Deschacht;

Vera Jans, Kurt Vanryckeghem;

Gwenny De Vroe, Sihame El Kaouakibi;

Johan Danen, Jeremie Vaneekhout;

Conner Rousseau.

Toegevoegde leden:

Lise Vandecasteele.

Documenten in het dossier:

438 (2019-2020) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding besprak op 13 oktober 2020 het ontwerp van decreet houdende de instemming met het samenwerkingsakkoord van 18 februari 2020 tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 12 december 2005 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie inzake de tenuitvoerlegging van de wet van 24 april 2003 tot hervorming van de adoptie.

(Tijdens de vergadering waren alleen de commissievoorzitter en commissiesecretaris fysiek in de commissiezaal aanwezig. De vaste leden, plaatsvervangende leden en de toegevoegde leden van de commissie kregen de mogelijkheid om online aan de vergadering deel te nemen via het platform Zoom. Andere volksvertegenwoordigers konden alleen na motivering online aan de vergadering deelnemen.)

1. Toelichting door de minister

Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, licht toe dat adoptie een gemengde bevoegdheid is, waarvan bepaalde aspecten behoren tot de bevoegdheid van de federale overheid en andere aspecten tot de bevoegdheid van de gemeenschappen. De federale overheid bepaalt de voorwaarden voor adoptie, de vormen, de gevolgen en de herroeping van de adoptie; de gemeenschappen zorgen voor de voorbereiding, de bemiddeling en de nazorg.

Overeenkomstig artikel 13 van de wet van 24 april 2003 tot hervorming van de adoptie, werd een eerste maal een samenwerkingsakkoord gesloten tussen de federale staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (samenwerkingsakkoord van 12 december 2005 inzake de tenuitvoerlegging van de wet van 24 april 2003 tot hervorming van de adoptie).

De bedoeling was te zorgen voor een evenwichtige uitoefening van de bevoegdheden van de federale overheid en de gemeenschappen inzake adoptie en het regelen van de samenwerking tussen de federale overheid en de gemeenschappen. Zo werd onder meer het concrete verloop van bepaalde procedures verduidelijkt. Ook werd het overleg tussen de federale overheid en de gemeenschappen gewaarborgd en vormgegeven door de oprichting van een Commissie van opvolging en overleg.

Het originele samenwerkingsakkoord bevatte vijf hoofdstukken.

Hoofdstuk I heeft betrekking op de voorbereiding. Dit bepaalt onder meer dat de gemeenschappen een attest afgeven waaruit blijkt dat de adoptanten de voorbereiding zoals voorgeschreven in het Burgerlijk Wetboek hebben gevolgd. Deze informatie is bedoeld voor de rechtbank in het kader van de geschiktheidsprocedure. Ook is voorzien dat de gemeenschappen voorafgaand aan de adoptie, de nodige informatie verstrekken aan de oorspronkelijke ouders van het kind, zodat zij geïnformeerde toestemming kunnen geven.

Hoofdstuk II bepaalt dat het maatschappelijk onderzoek in het kader van een adoptieprocedure dat krachtens het Gerechtelijk Wetboek door de familierechtbank wordt bevolen, gevoerd wordt door een dienst aangewezen door de gemeenschappen. Het bepaalt de inhoud van het onderzoek en de financiering ervan.

Hoofdstuk III bevat bepalingen in verband met het bewaren van adoptiedossiers, het meedelen en verzenden van gegevens, documenten, verslagen en beslissingen tussen de federale centrale autoriteit en de centrale autoriteiten van de

gemeenschappen en de centrale autoriteit van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie.

Hoofdstuk IV voorziet in de oprichting van een Commissie van overleg en opvolging, en bepaalt de opdrachten en de samenstelling ervan.

Hoofdstuk V bepaalt dat de gemeenschappen aan de federale centrale autoriteit de lijst meedelen van de erkende adoptiediensten, alsmede elke wijziging, zodat de federale centrale autoriteit deze lijst kan bezorgen aan het Permanent Bureau van de Haagse Conferentie.

De Potpourriwet 5 bracht recent een aantal wijzigingen aan in de federale adoptiewetgeving (titel 2 van de wet van 6 juli 2017 houdende vereenvoudiging, harmonisering, informatisering en modernisering van bepalingen van burgerlijk recht en van burgerlijk procesrecht alsook van het notariaat, en houdende diverse bepalingen inzake justitie).

De belangrijkste vernieuwing is dat de procedures voor binnenlandse en interlandelijke adoptie sterker op elkaar worden afgestemd, met name op het vlak van de beoordeling van de geschiktheid van de kandidaat-adoptant. Voortaan is het ook voor kandidaten voor een binnenlandse adoptie verplicht om een geschiktheidsvonnis te verkrijgen, vooraleer zij een overeenkomst kunnen afsluiten met een adoptiedienst.

Het bestaande samenwerkingsakkoord moet op dat punt dus aangepast worden, met inbegrip van een herziening van de financiering van de maatschappelijke onderzoeken door de federale overheid.

Daarnaast zijn er een aantal kleinere, technische aanpassingen aan het samenwerkingsakkoord.

In het oorspronkelijke samenwerkingsakkoord was al bepaald dat de gemeenschappen bij de adoptie van een niet-gekend kind de oorspronkelijke ouders de informatie verstrekken over de adoptie en over de gevolgen van hun toestemming. In het nieuwe samenwerkingsakkoord wordt de opdracht van de gemeenschappen verruimd tot de intrafamiliale adoptie, wat in de praktijk in Vlaanderen reeds gebeurde sinds de inwerkingtreding van het nieuwe decreet Binnenlandse Adoptie van 3 juli 2015 (artikel 2 samenwerkingsakkoord).

Het samenwerkingsakkoord bepaalt dat elke gemeenschap de nodige diensten ter beschikking stelt of aanwijst die kunnen instaan voor het maatschappelijk onderzoek dat door de familierechtbank wordt bevolen. Het gaat daarbij zowel om het voorafgaande onderzoek naar de geschiktheid van kandidaten voor binnenlandse adoptie, als om het eveneens nieuwe onderzoek of de voorgenomen adoptie in het belang van de minderjarige is.

Het onderzoek naar de gegrondheid van de weigering tot toestemming, alsook het onderzoek naar de bekwaamheid van het kind, jonger dan twaalf jaar, om zijn of haar mening te geven over het adoptieproject, werden eerder al voorzien door de federale wetgever maar het vorige samenwerkingsakkoord liet na om dit te regelen (artikel 3 samenwerkingsakkoord).

Het nieuwe samenwerkingsakkoord voert een aantal wijzigingen door wat betreft de topics waarover het maatschappelijk onderzoek moet gaan. Hiermee wordt het maatschappelijk onderzoek aangepast aan de huidige opvattingen en uitdagingen inzake adoptie. Zo wordt in het maatschappelijk onderzoek minder ingezoomd op levensbeschouwelijke overtuiging (artikel 4 samenwerkingsakkoord).

De wijze waarop de federale staat de maatschappelijke onderzoeken financiert, wordt herzien en aangepast aan de nieuwe vormen van maatschappelijke onderzoeken.

Het samenwerkingsakkoord bevat ten slotte een aantal bepalingen over de opmaak van verslagen ten behoeve van buitenlandse partners waarmee wordt samengewerkt. Het verslag inzake de geschiktheid van kandidaat-adoptanten wordt voortaan niet meer opgemaakt door het Openbaar Ministerie, maar door de erkende adoptiediensten. Hierdoor wordt het mogelijk om de verslaggeving aan te passen aan vereisten van de verschillende herkomstlanden waarmee wordt samengewerkt. Het Vlaams Centrum voor Adoptie wordt belast met het toezicht op deze opdracht, en zal steeds het verslag verifiëren alvorens het verslag op te sturen naar het buitenland (artikel 8 samenwerkingsakkoord).

Ook het verslag inzake de adopteerbaarheid van het kind wordt opgesteld door de erkende (binnenlandse) adoptiedienst, volgens een model vastgesteld door de gemeenschappen (artikel 9 samenwerkingsakkoord).

2. Bespreking en artikelsgewijze stemming

Er zijn geen vragen of opmerkingen en artikel 1 en 2 worden aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

3. Eindstemming

Het ontwerp van decreet houdende de instemming met het samenwerkingsakkoord van 18 februari 2020 tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 12 december 2005 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie inzake de tenuitvoerlegging van de wet van 24 april 2003 tot hervorming van de adoptie, wordt aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Stefaan SINTOBIN,
voorzitter

Tine VAN DER VLOET,
verslaggever